

Jaarverslag

Aansluitingsnetwerk VO-HO Fryslân

2011/2012

Leeuwarden, 29 maart 2012

Deelnemende VO-scholen:

Bornego College
Christelijk Gymnasium Beyers Naudé
CSG Anna Maria van Schurman
CSG Bogerman
CSG Comenius
CSG Lauwers College
CSG Liudger
Dockinga College
Linde College
Marne College
OSG Sevenwolden
Piter Jelles
RSG Magister Alvinus
RSG Simon Vestdijk
OSG Singelland - Drachtster Lyceum
Friesland College (VAVO)

Deelnemende HO-scholen:

Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL)
Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (NHL)
Stenden hogeschool
Rijksuniversiteit Groningen – vestiging Friesland
Universiteit Twente

Leden stuurgroep:

K.W. van der Hoek (voorzitter, lid college van bestuur Stenden hogeschool)
J. Steenmeijer (penningmeester, directeur Techniek NHL hogeschool)
H. Hardus (directeur Diermanagement, hogeschool Van Hall Larenstein)
H. Wolthoff (teamleider Piter Jelles Aldlân)
S. Stelwagen (directie Simon Vestdijk, vertegenwoordiging Pompeblêd scholengroep)
G. Spoelstra (directie Comenius, vertegenwoordiging Fricolore scholengroep)
P. van den Peppel (teamleider Liudger, vertegenwoordiging Fricolore scholengroep)
W. Veenvliet (coördinator, teamleider/docent OSG Sevenwolden)
J. Nauta (coördinator, docent hogeschool Van Hall Larenstein)

Secretariaat:

H. Hoks, Back Office (Linde College)
N. Fledderus-De Boer, Front Office (VHL)

Werkgroep LOB-Onderwijs

G. Spoelstra (Comenius)
F. Meindertsma (Bornego)
G. Kinds (Stenden)
I. Vermeulen (NHL)
J. Nauta (voorzitter)

Werkgroep LOB-Communicatie

G. Hermans (Singelland)
C. Apperloo (Liudger)
S. Bosma (VHL)
R. ? / M. Visser (NHL)
I. Toering (Stenden)
W. Veenvliet (voorzitter)

Resultaten netwerk in relatie tot doelstellingen

Alle activiteiten van het Aansluitingsnetwerk VO-HO Fryslân passen binnen de kaders van de kwaliteitszorg en worden daarom gerelateerd aan de doelstellingen. Het Aansluitingsnetwerk VO-HO Fryslân heeft als doel de aansluiting te verbeteren voor leerlingen die vanuit het VO doorstromen naar een opleiding in het HO.

Zij tracht dit te bereiken door:

- 1 Samenhangend aanbod voor loopbaanoriëntatie
- 2 Bevorderen aansluiting op leerinhoud en pedagogisch/didactische aanpak
- 3 Monitoren van de aansluiting
- 4 Stimuleren kenniscirculatie in VO en HO

Hieronder worden de resultaten van het afgelopen jaar afgezet tegen de bovengenoemde punten:

LOB-communcatie	Project met vo-raad	1, 4
	Wegwijsdag	1, 3
	DIG-IT	1, 3
	Proefstuderen	1,3
LOB-onderwijs		
Steunpunten		
Bijeenkomsten	Conferentie bèta breed	2, 4
	Reken- en taalconferentie	2, 4
	Jubileum	4
	Jaarvergadering	4
Monitoren	Terugkoppeling Propedeuse	3
	Aansluitingsmonitor	3
Kenniscirculatie	Website	1, 2, 4
	Nieuwsbrief	1, 2, 4
	Twitter	4
	LinkedIn	4
	Date	2, 4
	Communicatieadvies	
	Jubileumpublicatie	4

1. Werkgroepen

A. Werkgroep LOB communicatie

In de werkgroep LOB communicatie van het Aansluitingsnetwerk werken vertegenwoordigers van het hbo en twee decanen van decanenkring Friesland samen onder voorzitterschap van Wiko Veenvliet. De commissie houdt zich bezig met het inhoudelijk afstemmen en organiseren van activiteiten voor leerlingen in kader van loopbaanoriëntatie en -begeleiding.

Project LOB vo-ho (VO-raad)

In januari 2011 heeft VO-HO een projectvoorstel aan de VO-raad gedaan. Het project bestaat uit een aantal pilots waarin bestaande samenwerkingsverbanden van instellingen voor voortgezet onderwijs en hoger onderwijs, (zowel HBO-instellingen als universiteiten) gedurende een jaar samenwerken aan effectieve LOB.

Ons voorstel is niet uitverkoren bij de vijf projecten die wel subsidiabel bleken. Op min of meer formele gronden (financiële onderbouwing) is de aanvraag afgewezen. Op dit moment is de vo-raad bezig een nieuwe ronde projecten op te starten, we zitten aan tafel om mee te praten in de brainstormfase en gaan een nieuwe poging doen een project te starten wanneer duidelijk is wat de vo-raad precies gaat aanbieden.

Havo 3 activiteiten

Op 15 februari 2011 heeft de wegwijdsdag voor de derde maal plaatsgevonden met een coördinerende taak van het Aansluitingsnetwerk. In totaal 1600 havo 3 leerlingen hebben bij NHL hogeschool en bij Stenden of Van Hall Larenstein een korte workshop van 45 minuten gevolgd in het kader van een eerste kennismaking met een hbo opleiding en werkvelden. Doel is om leerlingen te ondersteunen bij de profielkeuze. Leerlingen konden zich aanmelden via de website van VO-HO. Een deel van de organisatie was in handen van Linda Udo (Camerik & Voortman)

Havo 4 activiteiten

Op 29 april 2011 hebben ongeveer 10 scholen deelgenomen aan het DIG-IT programma voor havo 4-leerlingen. Ook bij dit onderdeel bieden de drie hogescholen een programma aan die leerlingen een beter beeld moeten geven van het werkveld van hun toekomstige studierichting. Uit de evaluatie bleek dat leerlingen de inhoud op zichzelf waarderen, maar we scherper moeten zijn in de organisatie. Belangrijkste aandachtspunten: korter en efficiënter programma met minder / kortere pauzes en de wenselijkheid van een grote rol van studenten die actief zijn binnen een studierichting. Daarnaast bleken nogal wat leerlingen niet voldoende uithoudingsvermogen te hebben om het hele programma te volgen. Deze aspecten zijn meegenomen bij de vormgeving van Dig-It van lopend jaar op 23 mei 2012. In de werkgroep LOB communicatie beraden we ons op de vraag wat het beste moment is voor het DigIt programma.

Havo 5 activiteiten

De drie hogescholen bieden de mogelijkheid tot proefstuderen, dit jaar op 31 maart 2011. Leerlingen van (met name) havo 5 lopen een dag mee met een student van de studie van hun voorkeur. Deze mogelijkheid wordt gewaardeerd door de aspirant studenten, met name wanneer zij een realistisch beeld krijgen van de studie. Ook is het bij de meeste opleidingen van de hogescholen mogelijk (door middel van aanmelding via de website) om op een ander moment mee te lopen dan op genoemde datum. Deze flexibiliteit spreekt aan.

B. Werkgroep LOB onderwijs

In de werkgroep LOB onderwijs van het Aansluitingsnetwerk werken vertegenwoordigers van het hbo, een decaan van decanenkring Friesland en een vo-vertegenwoordiger uit de stuurgroep samen onder voorzitterschap van Jelle Nauta. Aandachtsgebieden van de werkgroep zijn:

- Terugkoppeling studieresultaten propedeuse

- Aansluitingsmonitor
- Reken- en taalbeleid
- Regionaal bèta steunpunt Noord
- Lijst aanbevolen vakken
- Contacten LICA

De werkgroep heeft het afgelopen jaar zich vooral gericht op het voorbereiden van de Reken- en taalconferentie en ontwikkelingen rond de samenwerking met de RUG in regionaal bèta steunpunt Noord.

2. Bijeenkomsten

Reken- en Taalconferentie 17 februari 2011

Op 17 februari 2011 is een Reken- en Taalconferentie georganiseerd. Er waren 70 deelnemers aan de conferentie. Centrale vragen waren: Hoe kun je als vo-school of hbo-opleiding reken- en taalbeleid op maat formuleren en uitvoeren? Op welke wijze kan meer aandacht voor reken- en taalvaardigheden het onderwijs in de volle breedte versterken? Daarbij zijn de volgende aandachtspunten besproken:

- (Hoge)schoolbrede aanpak
- Pragmatische en effectieve oplossingen
- Ervaringen delen
- Kennis uitwisselen

De conferentie werd georganiseerd voor de volgende doelgroepen: directie, teamleiders, beleidsmedewerkers/coördinatoren reken- en taalbeleid, kwaliteitszorgmedewerkers en docenten. Hoofdpunten in programma:

1. Inleidende presentatie over doorlopende leerlijnen taal en rekenen, referentiekaders, wettelijke eisen, implementatie van beleid (door *Jaco Bron*, SLO)
2. Forumdiscussie Taalbeleid met in forum: *Goff Spoelstra* (Comenius), *Mariët Janssen* (RSG-Sneek), *Marloes van Beersum* (VU) en *Jeannette Postema* (Hanzehogeschool Groningen) . Discussieleider: Pim Breebaart, voormalig voorzitter college van bestuur van Stenden
3. Forumdiscussie Rekenbeleid met in forum: *Victor Schmidt* (SLO), *Gerben van Hes* (Comenius), *Jelle Brandsma* (Stenden) en *Jan Heijenga* (Hogeschool Van Hall Larenstein / NHL Hogeschool)
4. Workshop Rekenvaardigheden met presentatie van *Victor Schmidt* (SLO) over do's en don'ts bij opzet rekencurriculum in vo en presentatie van *Metha Kamminga* (NHL) over valkuilen bij digitaal toetsen.
5. Workshop Taalvaardigheden. Centrale vraag: wat zijn succesfactoren van Taalbeleid in de dagelijkse onderwijspraktijk?
6. Infomarkt. Uitwisseling van diverse ontwikkelingen, materialen en vooral: netwerken.

Docenten conferentie bèta breed

Op 1 juli 2011 hebben zo'n 80 docenten vo en ho deelgenomen aan de jaarlijkse bèta conferentie op locatie van hogeschool Van Hall Larenstein. De organisatie was in handen van regionaal bèta steunpunt Noord, het samenwerkingsverband van RUG en Aansluitingsnetwerk vo-ho Fryslân. Centraal stonden een drietal masterclasses: twee masterclasses Nieuwe Scheikunde (Thema's Chemie van de mond en Kunstmest) en een masterclass Biologie (Thema: Genomics). Op de bètamarkt was veel materiaal voor leerlingen en docenten beschikbaar en tijd voor netwerken. De bèta profielkeuzevakken (NLT, O&O en Wiskunde D) stonden centraal in de workshops: Afstemming en samenwerking NLT/Wiskunde D en NLT/O&O, workshop onderzoekvaardigheden en statistiek en workshop bij NLT modules Forensisch onderzoek. De beide workshops

Jaarvergadering

Op de jaarvergadering in maart 2011 waren ca. 30 vertegenwoordigers uit het vo en ho aanwezig. Tijdens deze vergadering is het beleids- en activiteitenplan 2011-2012 en de exploitatie en begroting vastgesteld. Het komende jaar zal getracht worden de reikwijdte van het netwerk te vergroten. Daarnaast wordt gestreefd om de huidige (voorlichting)activiteiten voor de deelnemers te optimaliseren en de organisatie ervan te stroomlijnen. Bij dit alles wil het netwerk een toegankelijke intermediair zijn, waar docenten en management gemotiveerd worden een bijdrage te leveren aan een optimale aansluiting voor alle havo- en vwo-leerlingen op vervolgleidingen bij een van de instellingen van het hoger onderwijs, die in Friesland een vestiging kennen.

Spreker was.....

3. Bèta steunpunt

Al sinds 2006 werkt het netwerk samen met het bètasteunpunt van de RUG. Aanleiding was de ontwikkeling van de nieuwe bètavakken NLT en Wiskunde D.

Het afgelopen jaar is daarbij gekomen de vernieuwing van examenprogramma's bij Natuurkunde, Scheikunde, Biologie en Wiskunde. Landelijk wordt nu gewerkt aan de opzet van brede regionale bètanetwerken en vaksteunpunten. De beoogde structuur kan naadloos ingepast worden binnen ons netwerk.

Voor het vak NLT wordt landelijk gewerkt met een moduledatabase; hierin is het moduleaanbod van alle invoerscholen van NLT opgenomen. Deze database wordt komend jaar verbreed met modules uit andere bètavakken.

Het Aansluitingsnetwerk participeert sinds afgelopen jaar in RUG-studiestijger werkgroepen voor docenten en TOA's. Van daaruit worden regionale netwerkactiviteiten afgestemd en uitgevoerd. Enkele voorbeelden: onderhoud NLT modules, ontwikkeling nieuwe thema's bij modules, organisatie van masterclasses voor docenten en organisatie van workshops op regionale en landelijke netwerkbijeenkomsten voor docenten.

4. Monitoren

Terugkoppeling Studieresultaten Propedeuse

In juni 2011 verscheen het rapport 'Terugkoppeling Propedeuseresultaten 2009-2010'

SAMENVATTING

In het studiejaar 2009-2010 is het percentage Friese studenten dat de oorspronkelijke gekozen studie is blijven volgen gelijk gebleven met het voorgaande jaar. 62% van de studenten in het studiejaar 2009-2010 bleven dezelfde studie volgen. In de twee voorgaande jaren was dit respectievelijk 60% en 62%. Ondanks deze trend haakt nog steeds 38% van de eerstejaars studenten (in Friesland) af bij dezelfde studie.

Er blijken relatief gezien minder NT- en NG-leerlingen op de Friese vo-scholen te zitten dan landelijk. Daarentegen is het percentage CM-leerlingen in Friesland hoger. In vergelijking presteren de Friese leerlingen met een NT-profiel weer beter in het eerste jaar op een hogeschool, evenals de leerlingen met een EM- en CM-profiel.

Landelijk gezien is het aantal studenten dat vast houdt aan hun oorspronkelijke studiekeuze gestegen in vergelijking met de voorgaande jaren. Het rendement in het studiejaar 2009-2010 is 60%. Dit is een stijging van 3% ten opzicht van de twee voorgaande jaren. Hiermee is het studierendement van Friese leerlingen ten opzichte alle eerstejaars studenten in Nederland naar elkaar toe gegroeid. Opvallend blijft het relatief slechte studierendement in het studiejaar 2005-2006.

Is er een verband tussen de leeftijd van een student en het aantal behaalde EC's? Voor het studiejaar 2009-2010 behalen de 17- en 18-jarigen de meeste studiepunten (48 respectievelijk 46 EC's). De 19-jarigen scoren op de NHL en Stenden het best (41 respectievelijk 40 EC's). Op VHL behalen de 20-jarigen de meeste punten (61). De 21-jarigen scoren op alle drie scholen nagenoeg evenveel studiepunten. Ondanks dergelijke scores, is er niet een duidelijk verband tussen leeftijd en prestatie. Bij het bestuderen van gerealiseerde studielast per vo-school blijkt dat het beeld erg diffuus is.

Bij de gegevens moeten een belangrijke opmerking worden geplaatst. Men moet bij het bestuderen van de gegevens voorzichtig zijn met het trekken van conclusies omdat de overzichten in bepaalde gevallen tot stand zijn gekomen op basis van (relatief) kleine leerling- of studentenaantallen per vo-school of hbo-opleiding.

Aansluitingsmonitor

Vanaf december 2010 heeft de werkgroep Aansluitingsmonitor wederom het tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoek van de Aansluitingsmonitor onder propedeuse studenten georganiseerd bij 6 grotere hogescholen in Noord – Oost Nederland.

De respons was dit jaar hoger dan voorgaande jaren: gemiddeld 37%.

In de vragenlijst zijn de volgende hoofdpunten opgenomen:

- Aansluiting didactische vaardigheden
- Aansluiting vakken
- Tevredenheid mbt voorlichting
- Studiekeuzegesprekken
- Mate van tevredenheid eerste 4 maanden
- Motivatie student
- Vasthoudendheid na 4 maanden

Studenten hadden de mogelijkheid hun vragenlijst als pdf op te slaan en deze te bespreken in een studieloopbaangesprek met de SLB-docent.

De resultaten van het onderzoek worden op de volgende wijze verspreid:

- Maatwerkrapportages naar alle opleidingen (maart 2011)
- Samenvatting van maatwerkrapportages opleidingen per hogeschool (maart 2011)
- Maatwerkrapportages naar alle havo/vwo scholen binnen het Aansluitingsnetwerk (maart 2011)
- Overall rapportage over effecten van diverse interventies (juni 2011)

De werkgroep Aansluitingsmonitor is in najaar 2010 gestart met een pilot om te komen tot een Engelstalige vragenlijst. De hogescholen Stenden, Windesheim en Saxion werken hieraan mee. Resultaten worden in zomer 2011 verwacht.

Het instrument van de Aansluitingsmonitor is landelijk gepresenteerd bij het LICA (april 2010) en bij de Masterclass van het LICA (jan 2011). De uitwerking met maatwerkrapportages zijn daar zeer positief ontvangen.

•

5. Kenniscirculatie

Websites

De website is in het afgelopen jaar enigszins aangepast om te voldoen aan de eisen van het netwerk. Er zijn verbeteringen aangebracht op de volgende punten:

- Meer informatie over VO-HO activiteiten
- Toegankelijkheid site door snelkoppelingen
- Nieuwsberichten op home-page
- Actualiseren bestanden
- Pagina met links over taal en rekenen, VO-HO, wiskunde D en NLT, VO- en HBO-raad.

LinkedIn

Het aansluitingsnetwerk is ook actief op LinkedIn. De Group 'Aansluitingsnetwerk Voortgezet en Hoger Onderwijs Fryslân kent al 40 leden.

Contact

VO-HO Fryslân wil het contact tussen vo- en ho-docenten stimuleren. Het doel is dat docenten vakinhoudelijke ontwikkelingen uitwisselen, aansluitproblemen bespreken en met oplossingen komen. Verwacht wordt dat deze contacten voor een langere periode gecontinueerd blijven. Zo kan er op den duur ook een uitwisseling van studenten en leerlingen plaatsvinden. VO-HO wil als intermediair optreden bij het tot stand komen van deze contacten. Om de drempel zo laag mogelijk te houden is de opzet is zo eenvoudig mogelijk gehouden: Door een mailtje te sturen naar info@vo-ho.nl met daarin naam, mailadres, opleiding of school, vakgebied (vak of opleiding) en met wie contact zou gezocht wordt. Zo kan VO-HO mensen met elkaar in contact brengen.

Nieuwsbrieven

In 2011 zijn er vier VO-HO Nieuwsbrieven verschenen. Ook voor de Reken- en Taalconferentie (17 februari) is dit format gebruikt. De nieuwsbrieven zijn uiteraard ook digitaal op www.vo-ho.nl beschikbaar.